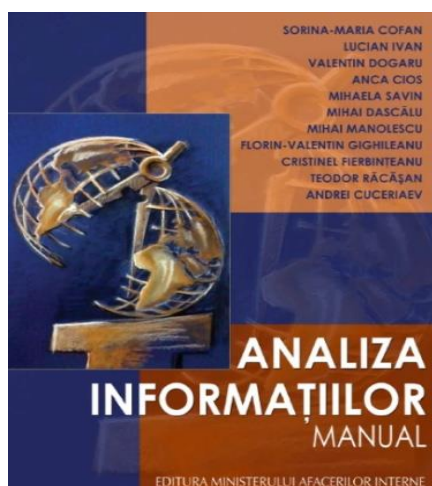


ANALIZA INFORMAȚIILOR.

**MANUAL, COORD. SORINA-MARIA COFAN, LUCIAN IVAN,
VALENTIN DOGARU, ANCA CIOS, MIHAELA SAVIN, MIHAI DASCĂLU,
MIHAI MANOLESCU, FLORIN-VALENTIN GIGHILEANU,
CRISTINEL FIERBINȚEANU, TEODOR RĂȘCAN, ANDREI CUCERIAEV,
BUCUREȘTI: EDITURA MINISTERULUI AFACERILOR INTERNE,
RECENZIE DE MIHAI CODRUȚ GHINEA**

Volumul *Analiza informațiilor*, realizat sub atenta coordonare a doamnei Sorina Maria Cofan, instructor de poliție în domeniul analizei informațiilor, a fost publicat la editura Ministerului Afacerilor Interne, la București în 2014, cu scopul de a oferi o prezentare exhaustivă asupra analizei de informații, urmărindu-se aplicabilitatea acesteia în spectrul ordinii publice, aflate în gestiunea MAI. Titlul lucrării este sugestiv și sintetizează esența întregului volum: el reprezintă un instrument util, pe de o parte, consolidării unei culturi de securitate și, pe de altă parte, instituirii și uniformizării unor concepte a căror accepțiune să fie unanim acceptată și utilizată de către întreaga comunitate românească de informații.



Primul capitol al acestui volum debutează cu definirea conceptelor de *informație*, *analiză* și *intelligence*, concepte fundamentale ale activității de informații. Importanța și utilitatea informației în procesul decizional, „bază a tuturor activităților desfășurate”, este determinată de „elementele obligatorii ale unei informații: noutatea, oportunitatea, actualitatea, autenticitatea, exactitatea, precizia și utilitatea” (p. 13). Conform autorilor, analiza reprezintă procesul dinamic, cognitiv, complex care presupune „descompunerea informației în

părțile ei componente, extragerea și structurarea sensului sau semnificației părților componente ale informației și reasamblarea explicației acestor sensuri într-un mod ce poate fi înțeles și pus în practică.”(p. 14).

Conceptul de intelligence este prezentat sub forma unei formule matematice, *informație + analiză = intelligence*, din care reiese faptul că o informație trecută prin filtrul analitic devine intelligence-ul care oferă cunoașterea necesară fundamentării actului decizional. Așadar, primul capitol are un rol descriptiv, creionând conceptele utilizate în domeniul informațiilor, oferind detalii cu privire la Doctrina națională a informațiilor de securitate, dar și cu privire la principiile care ghidează funcționarea Comunității Naționale de Informații.

După acest preambul teoretic, se revine la prezentarea procesului de intelligence, numit *ciclu informațional*, ciclu de intelligence - *intelligence cycle* în literatura anglo-saxonă de specialitate, ce schematizează parcursul informației și transformările acesteia de la informația brută la informația de securitate națională. Autorii propun următoarele etape ale ciclului informațional: *planificarea, colectarea, evaluarea, colaționarea, analiza și diseminarea* (p. 38).

Prima etapă a ciclului reprezintă stabilirea modului și metodelor de obținere a informațiilor în conformitate cu solicitările venite din partea beneficiarului legal sau prin instituirea mecanismelor de autosesizare. Conform autorilor, acest plan este realizat de către analistul de intelligence, deoarece este singurul care, prin coroborarea informațiilor din diversele surse de informații utilizate, va avea imaginea panoramică a problemei studiate. Analiza de informații este văzută ca o activitate umană ce necesită profesionalism și, din această cauză, trebuie să fie planificată, în sensul maximizării efectului acesteia – obținerea unui produs analitic obiectiv pertinent. Cu alte cuvinte, eficientizarea procesului analitic se face prin planificare și organizare, deoarece „elaborarea unui plan de colectare a informațiilor asigură analistului premisele colectării direcționate de informații precise și relevante pentru analiza aflată în lucru și este subscrisă îndeplinirii obiectivelor analizei. Acest plan definește cantitatea de informații care va fi colectată, forma în care acestea sunt necesare, sursele ce vor fi explorate, precum și modul în care se va realiza colectarea.”(p. 40). Remarcăm, în contextul prezentării etapelor analitice, utilizarea metaforei *Triunghiul magic* pentru a reliefa conexiunile dintre timpul aflat la dispoziția elaborării analizei, resursele umane implicate și calitatea produsului rezultat.

Colectarea propriu-zisă se definește, în manual, ca fiind “activitatea concentrată de strângere de informații din toate sursele posibile, inclusiv de

la persoane implicate sau neimplicate în activitatea de justiție. Activitatea denumită generic colectare, îmbracă în cadrul sistemului de securitate națională forma culegerii de informații” (p. 42).

În ceea ce privește evaluarea, autorul a decis să trateze această etapă într-un capitol separat, unde a creionat și grila de evaluare utilizată de structura de informații a Ministerului Afacerilor Interne.

Posterior acestor etape este analiza, care nu face altceva decât să treacă informațiile prin filtrul gândirii, creând legături între informațiile ce par disparate cu scopul de a schița o imagine de ansamblu asupra problematicei studiate. După întocmirea produsului analitic, autorii manualului recomandă analistului solicitarea unui *feedback* din partea unui coleg, care ar putea, prin citirea materialului, să depisteze eventualele erori sau neconcordanțe.

Prezentarea generală a analizei de informații acaparează mai mult de jumătate din volum, un minus al lucrării reprezentându-l, din punctul nostru de vedere, nerespectarea unei succesiuni specifice procesului de înțelegere și învățare, fiind vorba de o lucrare intitulată manual. Poate autorii vor găsi, în edițiile viitoare, un loc mai potrivit capitolului dedicat surselor de informații, prezentării particularităților surselor relevante în activitățile de “law enforcement”.

În context, considerăm că „Etica și deontologia profesională”, prin valorile și principiile promovate ar trebui să reprezinte fundamentul oricărui proces de formare și educație în intelligence.

Manualul de analiză publicat de către Ministerul Afacerilor Interne are o specificitate care până acum nu a mai fost întâlnită în literatura de specialitate: prezentarea cazurilor punctuale și a metodelor specifice utilizate de structura de informații a MAI-ului. Demersul reprezintă o contribuție deosebită la construcția unei comunități analitice naționale performante. Un alt aspect de noutate în literatura dedicată domeniului este prezentarea produselor de software utilizate de către Ministerul Afacerilor Interne pe palier analitic.

Lectura volumului și, cu atât mai mult, utilizarea lui ca suport didactic au de suferit din plasarea abordării conceptelor risc-amenințare-vulnerabilitate, la finalul demersului științific. Acesta se încheie totuși, într-o notă de noutate și originalitate prin sintetizarea modalităților de cooperare interinstituțională, cooperare ce transcende limitele graniței naționale, realizându-se între structurile informative ale poliției statelor europene în cadrul Oficiului European de Poliție (EUROPOL), Colegiului European de Poliție (CEPOL), Organizației Internaționale de Poliție Criminală (INTERPOL), Southeast European Law Enforcement Cooperation (SELEC) și Frontex

(Agenția Europeană pentru Managementul Cooperării Operaționale la Frontierele Externe ale Statelor Membre).

În concluzie, făcând această scurtă prezentare a volumului *Analiza informațiilor*, am evaluat modul în care acesta și-a atins scopul pentru care a fost publicat – anume de a fi un manual de analiză a informațiilor. Expunând exhaustiv nu numai conceptul de analiză a informațiilor, de la abordarea teoretică până la aplicabilitatea practică în unitățile Ministerului Afacerilor Interne, manualul reușește să contextualizeze importanța și necesitatea analizei de informații în sistemul național de informații.